

Zkrácené rukávy mistrovského dresu

Plynoucí čas má zejména ve vztahu ke generacím lidí narozených až po událostech, které zrovna mapujeme, tendenci vytvářet fluidum hluboké historie. Co se stalo třeba jen pár let před naším narozením, jako by se událo v hluboké historii. A tak nám může takřka splývat obrázek z konce devatenáctého století, krajinou se důstojně šinoucí muž na vysokém kole, s výjevem svižně šlapajícího závodníka z třicátých let. Obojí je vlastně z pohledu současníka **CYKLISTICKÝM PRAVĚKEM.**

Ladislav Sosenka

Foto archiv Pelotonu

Až když začneme počítat, dojdeme ke zjištění, že oba popisované výjevy k sobě mají z hlediska času bliž, než jaký časový odstup nás dělí od druhé epizody až do doby dnešní. Přitom však současný cyklista má k tomu z třicátých let překvapivě blízko. Jen pohledem na poměr kilometráže k dosahovaným časům tehdejších závodů zjistíme, že předváleční borci už uměli na dobových strojích a na výrazně horších silnicích dosáhnout tempa silně konkurujícímu tomu, v jakém se švihá dneska.

A jistý František Haupt (1909 – 1936) byl z těch borců nejsilnější! Hvězda své doby. Obdivovaný závodník. Haupt získal ve třicátých letech sedmkrát domácích mistrovských titulů. Byl svého času současníky pasován do role nejlepšího českého cyklisty. Celá historie domácí cyklistiky mnoho jmen schopných vyhrávat český šampionát jak na dráze, tak i na silnici, jako to uměl brilantně právě on, nemá.

Dráhový sprint i silniční kopce...

Mistrem republiky se Haupt stal například v roce 1935 ve sprintu stejně samozřejmě, jako jen o pár týdnů později v klasickém silničním závodě. A kromě toho vyhrával do-

František Haupt, sedmnásobný mistr republiky v silničních i dráhových disciplínách, nejlepší český cyklista období mezi světovými válkami. Trest vyneseny proti němu ze strany vedení České ústřední jednoty velopedistů zřejmě zabránil tomuto jezdcovi v ještě větších úspěších a vlastně jej stál i život

máci šampionát také v disciplínách, které svojí povahou ležely někde mezi těmito dvěma extrémami. Na velodromu v závodě na 50 kilometrů a mezi silničáři zase v jízdě do vrchu, což tehdy byla zcela svěbytná závodní specializace, uznávaná a respektovaná s každoročním udělováním mistrovských medailí.

Hauptových 17 titulů mistra ČSR zůstávalo dlouho nepřekonatelným rekordem, který určitě snese srovnání s poválečnou suverénitou Jana Veselého. A kromě Veselého se ostatně nenajde v přehledech všech českých a československých šampionů za více než sto roků druhé jméno, u kterého by bylo zapísáno tolik mistrovských zlatých medailí, kolik jich má právě František Haupt.

Haupt byl klasickým příkladem pilného jezdce, který se do špičky dostával jen zvolna a na větší úspěchy si musel dlouho počkat. Přes ojedinělá umístění v méně významných závodech se vypracoval mezi nejlepší české cyklisty teprve po pětileté intenzivní tréninkové a závodní činnosti. Ochoť tvrdě se připravovat později prokázal i svými úspěchy. Platil za všestranného závodníka se vzácnou kombinací schopností předvést krátkodobě skvělou rychlost, permanentní sílu v kopci i dlouhodobou vytrvalost na maratonských tratích. Slabiny? Soupeři, novináři i příznivci cyklistiky mu zejména v počátcích jeho závodnické kariéry často vytýkali zbytečné vyčkávací taktiku. Ale ruku na srdce... Kdo by si s jeho uměním drtivě vítězně zaspurtoval nepočkal, až co na trati závodu předvedou protivníci?

Závěrečnou fázi závodu František Haupt nejednou rozhodoval velmi rychlým spurtem, v němž se mu nikdo z jeho současníků nevyrovnal. Rajmund Šnajberk v dobovém dokumentu uveřejněném v Českém Slově o Hauptově schopnosti finišovat, píše: „Konec klání se i po 200 km jízdy unavených závodníků stal pro náročné diváky nádhernou podívanou. Způsob, jakým se z posledního místa ve skupině prodral do popředí Haupt, byl obdivuhodný.“ A čtyřnásobný mistr Ladislav Brůžek, který platil za zdejšího nejlepšího vytrvalce právě před Hauptem, ve stejných pramenech uvádí: „Česká cyklistika neměla a nebude dlouho

míti závodníka podobných vlastností, kterými oplývá Franta Haupt.“

S novým Hauptem sedmdesát let poté...

Když jméno František Haupt nadhodím před Jaroslavem Cihlářem, živou encyklopedií české cyklistiky a člověkem, který sám na kole závodil 25 roků, aby pak další desítky let celé generace českých cyklistů v různých rolích vychovával, nejdříve se jen chvíli usmívá. Je už to přece jen více než sedmdesát roků, kdy Haupt s cyklistikou skončil. Až mám z Cihlářova úsměvu okamžik obavu, že mi Hauptovu velikost nějakým osobním poznat-

kem zpochybní... Ale je to úplně jinak.

„Jen jsem si vzpomněl, jak jsem se kdysi jako mladý a nadějný závodník se jménem Františka Haupta setkal vůbec poprvé,“ říká Jaroslav Cihlář. „Podařilo se mi vyhrát nějaké závody, v nichž jsem osvědčil jistou všestrannost a v novinách se o mne objevil první větší článek. Byl u něho titulky Nový Haupt. Ocenil jsem to až časem, když jsem se od svých kamarádů Oty Rozvody a Mirka Junga dověděl, jaký závodnický formát Haupt ve své době představoval.“

Česká cyklistika má své velké i menší hrdiny moderních dějin, ale když pátráme po těch starších, spolehlivě se

Cyklistická třicátá léta, v nichž závodil František Haupt... Měla něco do sebe, jako ostatně leccos z té doby

dostáváme proti proudu času přes konec dvacátého století a přes cyklistice mimořádně přející reálný socialismus, až k Veselého ranně poválečným rokům. Ale to jsme pořád teprve v polovině historie!

Předtím však jako by tady nic cyklisticky pozoruhodného neexistovalo. Těch pár knížek mapujících českou cyklistickou historii a vydaných v dobách socialismu, opíjelo čtenáře do omrzení historkami hrdinů mírových etap. To, co se v cyklistice dělo v takzvané buržoazní první republice, jako by stálo za úplně stejnou mírou odsouzení, s níž byla buržoazie samotná smetena v únoru osmačtyřicátého. Hauptové, ale i Rozvodové, Martínkové, Konárkové a další borci si to však nezaslouží. Nepředstavovali české cyklistické legendy o nic menší, než jakými byli velikáni nastupující ke svým kláním a pilně popularizováni až desetiletí po nich.

str. 52 →

INZERCE

”

Haupt byl klasickým příkladem pilného jezdce, který se **do špičky dostával jen zvolna a na větší úspěchy si musel dlouho počkat.** Přes ojedinělá umístění v méně významných závodech se vypracoval mezi nejlepší české cyklisty teprve po pětileté intenzivní tréninkové a závodní činnosti.

Představujeme první sadu pod 2000g na světě

SRAM RED

Stvořen pro soupeření a vítězství. Spojuje v sobě unikátní design, spíčkové materiály a zdokonalení již tak revolučních technologií. SRAM Red posouvá dosavadní hranice High-Tech komponentu o krok dál...

SEE RED

*pozn. Žáby nejsou součástí balení

Zase o kus dál

Na mistrovství světa v roce 1934 v Lipsku reprezentovali tehdejší Československou republiku Haupt, Lošek a Krbec. Posledně jmenovaný byl v silničním závodě jednotlivců klasifikován jako 11., Lošek skončil osmý a Haupt dojel dokonce sedmý! A to ještě musel po pádu dlouho zcela sám stíhat vedoucí skupinu. Co by za takový výsledek dali pozdější čeští profesionálové z někdejších socialistických středisek vrcholového sportu, startující na světových šampionátech ovšem mezi amatéry!

Úspěch na mistrovství světa posunul Františka Haupta zase o kus dál. Závodníky, občansky i osobnostně. Na závody se připravoval ponejvíce sám. I to lze chápat jako znak velké individuality. Trenéra neměl, opatrovatele nepotřeboval. Žil, pracoval i trénoval v severních Čechách a byl patriotem tohoto kraje. Tenkrát možná víc německého než českého, ale o Hauptově vlastenectví, vzdor i jeho příjmení, nikdo nepochyboval.

Za všechno konečně mluvila jeho oddílová příslušnost. Byl členem pražské Slavie a výborně si rozuměl s Josefem Loškem. Slavia tak dostala vytrvaleckou dvojici přínášející klubu spoustu úspěchů, po jakých soupeři mohli jenom toužit. Haupt s Loškem byli nejen silní, ale prosluli rovněž taktickým vedením závodů. V plejádě jejich variant jak rozhodnout, hrál velkou roli moment překvapení. Každý z protivníků věděl, že zaútočí, každý se na to připravil, každý je střežil, ale každý byl v cíli znovu a znovu udiven, když na prvních dvou místech po nějakém zcela nečekaném manévru končila dvojice Haupt – Lošek.

Mistrovský závod 1935 ve Strakonících, Haupt si jede pro titul! Pozdravit ho přišli snad všichni obyvatelé města

Schylování k problému

Povahově prý byl František Haupt velký dobřák. Neuměl to však údajně příliš v osobním kontaktu se soupeři. Ne, že by neměl kamarády, ale už jeho výjimečné úspěchy byly pro okolí někdy dostatečným důvodem, aby v některých chvílích zůstával Haupt sám proti většině. A protože se řídil svými vlastními – často zcela nestandardními – zásadami, ani mnozí funkcionáři ho dvakrát nemilovali. Dlouhodobě se tak nevyhnutelně schylovalo k velkému problému.

Noblesu první republiky máme možnost dodnes vnímat nejen prostřednictvím předválečných filmů, literárních děl a stále ještě také vzpomínek žijících pamětníků, ale zvláště intenzivně nás tehdejší atmosféra doslova objímá, kdykoli se postavíme třeba před funkcionalistickou vilu, nebo dokonce celou městskou čtvrť bytových domů z oné doby. Klobouk dolů! Nikoli zbytečně se často zejména v architektuře a obecně ve stavebnictví říká, že všechno už tady bylo.

Při probírání se dobovými materiály z prvorepublikové cyklistiky je cítit něco podobného. Cyklistická noblesa i ten pocit, jako by vše už tady bylo! Třeba ve vztazích mezi závodníky a funkcionáři. Nebylo v té době v hlavním městě důstojnějšího a prestižnějšího sálu, než v Paláci Lucerna. Slavnostní vyhlášení nejúspěšnějších závodníků sezony 1935, obdoba dnešních cyklistických králů a Top Tenů se nemohla odehrávat jinde, než právě tam. Společenská událost sezony, sál obsazen do posledního místečka, u mikrofonu moderátorská (v tehdeším slovníku spíše konferenciérská) hvězda Ruda Sieger. Přišel Vlasta Burian i kdekjaký pražský vrchní rada. Někteří ze zájmu, další prostě jen proto, aby

Cílová čára pár metrů za zatáčkou?

Budiž... Ale pak sotva mohou rozhodčí kohokoli diskvalifikovat pro tísňení soupeře! Stalo se při karlovarském derby v roce 1935. Cílem projíždí jako první Haupt ze Slavie, za ním zdviženou rukou protestuje Dán Soerensen, jemuž bylo nakonec přiřknuto vítězství

se nechali vidět. Krasojedci nastudovali Českou besedu na bicyklech a k jejímu veřejnému předvedení se oblékli do národních krojů. Vybrání vyznavači rychlostních cyklistických disciplín podstoupili přímo na pódiu klání v jízdě na válcích. Ohromný svátek, jehož hlavním hrdinou byl majitel dokonce hned pěti titulů onoho roku František Haupt.

Nůžky na stříbře

Před zvědavé obecenstvo konečně nakráčeli Mistři. Tradice mistrovských dresů, kterou kromě cyklistiky nikde jinde pozorovat nemůžeme, je velmi stará a tehdy byla zřejmě ještě uznávanější, než je dnes. Mistři roku 1935 stáli v pozoru, obecenstvo vstoje aplaudovalo a činovníci důležitě dekorovali závodníky mistrovskými trikoty v národních barvách. Hned vedle Haupta stáli Jakl, Lošek a Konárek. Zatímco Haupt byl oblečen do trikotu s rukávem dlouhým, zbývající tři borci dostali klasické dresy s rukávem krátkým.

Naprostá banalita, nepodstatný detail, ale v rámci pozdějšího veselí zřejmě stupňovaného i nějakým tím pivkem, najednou důvod k tomu, aby skupina sedící u jednoho stolu s Františkem Hauptem si svého úspěšného kamaráda zvolila za objekt série svých vtípů. Co to má znamenat? Všichni dostali dres a ty svetr?

Nikdo už nezdokumentuje, jaké věty byly mezi salvami smíchu vyslovované, ale ví se o tom, že nakonec František Haupt požádal číšníka, aby mu půjčil nůžky. Obsluha přinesla požadovaný nástroj na stříbrném podnose s ubrouskem a už samotný tento akt vzбудil zájem diváků. Když pak František Haupt svému mistrovskému dresu rukávy stříhal, došlo k tomu už za živého zájmu obecenstva. A také před očima nejvyšších cyklistických funkcionářů.

Výsledek této legrace, kterou ostatně v té chvíli většina přítomných hodnotila stále jako zcela neškodnou a skvěle se při ní bavila? Doživotní Hauptovo cyklistické distancování! Za hanobení národních barev.

Tradice exemplárních trestů jako by byla v cyklistice zvlášť silná. Tento případ je o to smutnější, že se odehrál v demokratických dobách. Zároveň však také v dobách, kdy státní symboly a jakékoli nakládání s nimi bylo vnímáno zvlášť citlivě. Ani tady však nešlo ze strany cyklistického vedení o pouhou reakci na jeden nešťastný vtíp. František Haupt si jako nesporná individualita o těžký konflikt říkal dlouhodobě. Závodník by asi neměl funkcionářům dávat příliš najevo, co si o nich myslí. A to ani v případě, že je závodníkem velmi úspěšným a jeho výhrady k dotýcným se v šir-

ším plénu přátel setkávají s velkým úspěchem.

Z kola na motocykl

František Haupt cyklistiku miloval, ale život bez kola si dokázal rovněž představit. Doživotní cyklistická diskvalifikace ho nepoložila. Ostatně ani sebevědomí nijak zasažené neměl. Spíše naopak.

V podstatě okamžitě po vynesení trestu totiž dostal první konkurenční nabídku. Továrník Janeček věděl velmi dobře nejen o Hauptových silných nohách, skvěle pracujícím srdci a plicích, jezdcově vůli, ochotě dít v tréninku a celkové odolnosti. Janeček znal také Hauptovu jízdni techniku, cit pro povrch vozovky a o tom velkém skvěle pracujícím srdci věděl, že má i jiné schopnosti. Především to, jaká odvaha v něm dřímá. František Haupt dostal nabídku stát se továrním zkušebním jezdcem Jawy a vzápětí následovala také nabídka stát se přímo profesionálním motocyklovým závodníkem.

Podepsal.

Hned při jednom z prvních startů pak havaroval. Na utrpěná četná zranění zemřel.

Svoji ohromnou a nedoceněnou cyklistickou kariéru přežil František Haupt jen o několik málo měsíců. ■

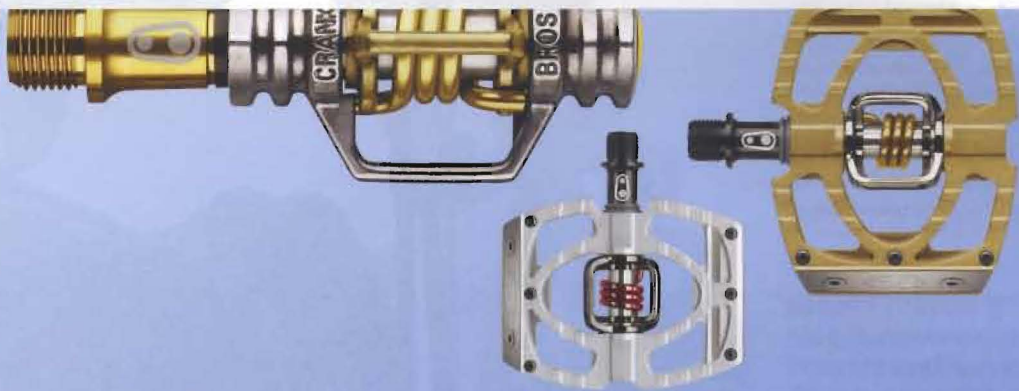
INZERCE

patentovaný čtyřstranný nášlapný systém

První stabilní výrobek této jednoduché, když je to učebně správné, řešení se začal být zřejmě, základní konstrukce je u všech nášlapných pedálů crankbrothers od počátku správná. dvě řešení k zářevě jedné osoučasti zamku spojuje pružina, která vytváří potřebnou sílu k bezpečnému udržení tretry. klíč je prostorný a nezávisle se nečistotami, takže i v těch nejtěžších podmínkách je nášlapný do pedálu bezpečně. díky patentované konstrukci zámku lze nášlapnout ze čtyř stran, nemusíte hledat správnou stranu pedálu, protože ta správná je vždy zřetelná. k výrobě pedálů jsou používány ušlechtilé materiály od nerezové oceli až po 6061 / 4 v titan se zlaté nitrokováním povrchem.

cz / 211 721 181-2 / www.crankbrothers.cz / sk / 0486414 36 23-4

crankbrothers